

Sygn. akt VIII Ga 265/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2013 r. w Szczecinie w postępowaniu uproszczonym

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Nadleśnictwa O.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 kwietnia 2013 r.,
sygnatura akt V GC 248/13 upr

postanawia:

I. uchyła zaskarżony wyrok i umarza postępowanie;

II. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda Skarbu Państwa –
Nadleśnictwa O. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu przed Sądem pierwszej instancji;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu za
postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 20 listopada 2012 r. powód Skarb Państwa – Nadleśnictwo O. wniósł o zasądzenie od
pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 800 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia
wniesienia pozwu oraz zwrot kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie o sygn. akt V GC 248/13
zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 800 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 listopada 2012 r. do
dnia zapłaty oraz kwotę 180 zł tytułem kosztów procesu.

Pozwany wniósł apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu: 1) naruszenie przepisów
prawa materialnego poprzez niewłaściwe obliczenie kwoty odsetek i błędne przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie
należą się odsetki ustawowe, podczas gdy właściwymi są odsetki jak za zaległości podatkowe; 2) naruszenie przepisów
prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zastosowanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów
i uznanie, że powód w wystarczający sposób udowodnił istnienie zobowiązania oraz uznanie i stwierdzenie zasadności
całego powództwa.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o umorzenie postępowania i zasądzenie od pozwanego kosztów procesu za
obie instancje. Powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia wskazując, że w dniu 13 grudnia 2012 r. pozwany zapłacił
mu kwotę 800 zł, tj. po wpłynięciu pozwu do Sądu.

Pozwany wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Wskazał, że dokonał dobrowolnej zapłaty w dniu 13 grudnia 2012 r., a zatem przed doręczeniem mu odpisu nakazu zapłaty, stąd też nie mógł wiedzieć o wytoczonym przeciwko niemu powództwie. Podniósł, że gdyby powód niezwłocznie po dokonaniu płatności przez pozwanego cofnął pozew nie zachodziłaby potrzeba podjęcia obrony i ponoszenia kosztów dalszego postępowania, przede wszystkim nie było by konieczne wnoszenie sprzeciwu. Takie działania powoda wskazują na jego nierzetelność i czynienie ze swego prawa użytku, które nie zasługuje na ochronę prawną.

Stosowanie do art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k. p. c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa.

W niniejszej sprawie cofnięcie pozwu nastąpiło z uwagi na zaspokojenie roszczeń powoda, stąd też Sąd nie dopatrywał się podstaw do uznania tej czynności dyspozytywnej za niedopuszczalną w świetle regulacji art. 203 § 4 k.p.c.

W konsekwencji skutecznego cofnięcia pozwu na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. uchylono zaskarżony wyrok oraz umorzono postępowanie.

Zgodnie z art. 203 § 2 k.p.c. na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego.

Należy podnieść, że co do zasady strona cofająca pozew jest uznawana za przegrywającą sprawę, co rodzi obowiązek zwrotu przez nią kosztów procesu poniesionych przez przeciwnika. Odstępstwem od tej zasady jest jedynie sytuacja w której cofnięcie pozwu następuje na skutek zaspokojenia, w toku sprawy, roszczenia powoda, jeżeli wystąpienie z pozwem było niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony.

Na gruncie niniejszej spełnienie przez pozwanego świadczenia nastąpiło dopiero po wszczęciu postępowania. Przyjął zatem należy, że powód miał podstawy do wytoczenia powództwa albowiem przysługiwała mu wobec pozwanego wierzytelność, która na dzień wniesienia pozwu nie została zaspokojona. Tym samym pozwany jest zobowiązany do zwrotu powodowi niezbędnych i celowych kosztów procesu poniesionych przed Sądem pierwszej instancji.

Powyższej konkluzji nie mogła niweczyć okoliczność, że pozwany dowiedział się o wytoczeniu powództwa już po dokonanej zapłacie. Podnieść trzeba, że powód wzywał pozwanego w piśmie z dnia 11 września 2012 r. do zapłaty wskazując, że brak tej zapłaty w terminie 7 dni spowoduje wystąpienie na drogę postępowania sądowego (k. 19). Dokonując zatem zapłaty po upływie terminu wyznaczonego w wezwaniu (tj. po ponad dwóch miesiącach od upływu tego terminu) pozwany powinien liczyć się z tym, że powództwo przeciwko niemu zostanie wniesione.

Wyjaśnienia wymaga, że cofnięcie pozwu jest wyrazem prawa powoda (nie zaś jego obowiązku) dysponowania przedmiotem procesu, z tego względu za chybione należy uznać argumenty pozwanego o tym, że powód powinien po dokonanej zapłacie cofnąć pozew, zwłaszcza w sytuacji kiedy sam pozwany nie podniósł zarzutu zaspokojenia roszczeń powoda.

Dodać należy, że nawet w przypadku cofnięcia przez powoda pozwu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji to pozwany musiałby zostać uznany za przegrywającą sprawę, w konsekwencji czego byłoby zobowiązany do zwrotu powodowi poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego. W tym kontekście żądanie zwrotu tych kosztów nie może stanowić, jak sugeruje pozwany, nadużycia prawa.

Mając na uwadze powyższe o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji orzeczono stosowanie do treści przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

W odniesieniu do kosztów postępowania odwoławczego wskazać należy, że w postępowaniu tym także obowiązuje zasada zwrotu kosztów niezbędnych do celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.).

Podnieść trzeba, że pozwany dokonał zapłaty należności dochodzonej pozwem w dniu 13 grudnia 2012 r., a zatem przed wydaniem zaskarżonego wyroku (tj. w dniu 17 kwietnia 2013 r.). Gdyby zatem pozwany już w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji podniósł zarzut zapłaty, którego uwzględnienie skutkowałoby oddaleniem powództwa, to wniesienie przez niego apelacji nie byłoby konieczne. Wskazać również należy, że skarżący w apelacji nie podnosił zarzutu zaspokojenia roszczeń powoda, a jedynie zarzut błędnego rozstrzygnięcia o odsetkach oraz wadliwej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Także zatem treść tej apelacji nie pozwala na przyjęcie, że jej wywiedzenie było niezbędne do celowej obrony praw pozwanego.

Wniesienie jednak tego środka odwoławczego wywołało potrzebę obrony praw powoda, wobec czego przysługują mu wynikające z tego tytułu koszty. W związku z powyższym Sąd Okręgowy w oparciu o przepis 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k. p. c. oraz § 6 pkt 2 w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzekł jak w punkcie III sentencji postanowienia.